

LIFE14 GIE/GR/000026

**«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης
για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη
της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών
έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του
Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»**

[Ακρωνύμιο: “LIFE Natura Themis”]

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο:

**«Περιβαλλοντικό Έγκλημα και Εφαρμογή της
Οδηγίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη»**

**Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον**

Χανιά, 29 Νοεμβρίου 2017

Ηράκλειο, 30 Νοεμβρίου 2017

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE “Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Πρόγραμμα LIFE 2014 «Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση» (Environmental Governance & Information)

- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ), <http://www.nhmc.uoc.gr/el>
- **Συνδικαιούχος 1:** Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων (ΔΣΧ) <http://www.dschania.org/>
- **Συνδικαιούχος 2:** Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), <http://eepf.gr/el>
- **Συνδικαιούχος 3:** ΥΠΕΝ – Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
- **Συνδικαιούχος 4:** Δικηγορικός Σύλλογος Ηρακλείου (ΔΣΗ) <http://www.dsh.gr/>

LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διάρκεια: 01/10/2015 – 30/09/2020 (5 έτη)

Συνολικός προϋπολογισμός: 1.580.117,00 €

Συνολικές επιλέξιμες δαπάνες: 1.559.637,00 €

Συγχρηματοδότηση Ε.Ε.: 935.782,00 € (60% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών)

Συγχρηματοδότηση φορέων και οργανώσεων:

➤ Πράσινο Ταμείο: 37.000,00 €

➤ Ίδιοι πόροι εταίρων έργου: 607.335,00€

Αντικείμενο του έργου

Καταγραφή και χαρτογράφηση της περιβαλλοντικής παραβατικότητας στην Κρήτη.

Ενημέρωση και ενεργοποίηση των κοινωνικών εταίρων για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Οδηγίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη (Οδηγία 2004/35/ΕΚ, Ελλάδα ΠΔ 148/2009) για την αποκατάσταση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας.

Ανάδειξη του θέματος της περιβαλλοντικής ευθύνης, της πρόληψης και του περιορισμού της περιβαλλοντικής αυθαιρεσίας, μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και των εμπλεκόμενων κοινωνικών ομάδων.

Δικαιώματα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Κοινωνικοί εταίροι και εμπλεκόμενες ομάδες

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Βασικοί στόχοι του έργου

- Η συνειδητοποίηση εκ μέρους των φορέων ότι το **περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελεί ένα ξεχωριστό πεδίο του Ποινικού Δικαίου** και ότι **υπάρχει ατομική ευθύνη** για την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς.
 - ✓ *Καλύπτεται ικανοποιητικά ως προς τους Δικηγόρους, τις ΜΚΟ, τα ΜΜΕ και το ευρύ κοινό.*
 - ✓ *Αντιμετωπίζονται δυσκολίες προσέγγισης Εισαγγελέων, Δικαστικών, Επαγγελματιών Τουρισμού, Προανακριτικών Υπηρεσιών και ασχολούμενων με τον πρωτογενή τομέα.*
- Η συνειδητοποίηση κοινωνικών εταίρων και ομάδων στόχου ότι η ορθή εφαρμογή του Περιβαλλοντικού Δικαίου **προάγει την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή**, ενώ παράλληλα **εξασφαλίζει την ορθή χρήση των φυσικών πόρων**.
 - ✓ *Καλύπτεται ικανοποιητικά ως προς τους Δικηγόρους, τις ΜΚΟ, τα ΜΜΕ.*
 - ✓ *Αντιμετωπίζονται δυσκολίες προσέγγισης Εισαγγελέων, Δικαστικών, Επαγγελματιών Τουρισμού, Προανακριτικών Υπηρεσιών.*

Δικαιώματα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Βασικοί στόχοι του έργου

- **Η καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων** σε ομάδες άμεσα εμπλεκόμενες με το έργο, ώστε να ενσωματώσουν θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας, πρόληψης & αποφυγής της περιβαλλοντικής ζημίας, αποτελεσματικής δίωξης και καλύτερης αποκατάστασης.
 - ✓ *Βρίσκεται σε εξέλιξη. Έχει πραγματοποιηθεί το 1^ο Εκπαιδευτικό Σεμινάριο για τις ΜΚΟ της Κρήτης (ΜΦΙΚ), ενώ πραγματοποιούνται Εκπαιδευτικά Σεμινάρια για τους Δικηγόρους στα Χανιά και στο Ηράκλειο (ΣΥΓΑΠΕΖ).*
- **Η ενημέρωση των κατοίκων** των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 για την παράνομη δραστηριότητα στις περιοχές τους, που έχει επίπτωση στην τοπική ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή και στην οικονομική τους πρόοδο.
 - ✓ *Καλύπτεται ικανοποιητικά (άρθρα, συνεντεύξεις, εκπομπές, εκδηλώσεις κ.λπ.).*
- **Η επικοινωνία-δικτύωση** των στόχων του έργου σε άλλους διαχειριστές προστατευόμενων περιοχών.
 - ✓ *Καλύπτεται ικανοποιητικά (συμμετοχή και παρουσίαση του έργου σε workshops, θεματικές συναντήσεις, δικτύωση με άλλα έργα LIFE κ.ά.).*

LIFE NATURA
THEMIS
Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Κύριες Δράσεις του έργου

Ολοκληρώθηκε (A1)

- Αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά στο περιβαλλοντικό έγκλημα στην Περιφέρεια Κρήτης.

Ολοκληρώθηκε (B1-B2)

- Δημιουργία δύο Παρατηρητηρίων Περιβαλλοντικού Δικαίου, ένα για την Ανατολική Κρήτη (Π.Ε. Ηρακλείου & Π.Ε. Λασιθίου) και ένα για τη Δυτική Κρήτη (Π.Ε. Χανίων & Π.Ε. Ρεθύμνου).

Ολοκληρώθηκε (A2)

- Στρατηγική Επικοινωνίας για την εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης τόσο των κοινωνικών εταίρων του προγράμματος, όσο και του ευρύτερου κοινού.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Δράσεις του έργου

Σε εξέλιξη (B3)

- Δημιουργία και δωρεάν διάθεση στο κοινό, μιας **ειδικής εφαρμογής για έξυπνες συσκευές**, για την αποτύπωση σε πραγματικό χρόνο των τελούμενων περιβαλλοντικών αυθαιρεσιών.
- **Εθνικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Ευθύνη** στο Ηράκλειο, 8-10 Σεπτεμβρίου 2017

Σε εξέλιξη (B5-B6)

- **Εκπαιδευτικά προγράμματα** (Ημερίδες, Σεμινάρια, Εργαστήρια, έντυποι και ηλεκτρονικοί Οδηγοί) για τους κοινωνικούς εταίρους, αλλά και τις ομάδες-στόχου του έργου.

Σε εξέλιξη (B4, C1, D1-D5, E1-E3)

- **Διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου** και ανταλλαγή εμπειρίας μέσω της δικτύωσης με άλλα προγράμματα, LIFE και μη, με παρόμοιο αντικείμενο.
- **Αξιολόγηση** της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής επικοινωνίας και της πορείας υλοποίησης των δράσεων του έργου.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Συνεισφορά έργου στην περιβαλλοντική διακυβέρνηση

- Ενημέρωση με κάθε πρόσφορο μέσο (π.χ. προσωπικές επαφές, αποστολή ενημερωτικού υλικού, πρόσκληση συμμετοχής στο φόρουμ κ.ά.), φορέων και υπηρεσιών, που μπορεί να επηρεάσουν πολιτικές αποφάσεις σχετιζόμενες με την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- Συνάντηση με εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΥΔΔΑΔ) στις 03/03/2017.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Συνεισφορά έργου στην περιβαλλοντική διακυβέρνηση

- Κατάθεση υπομνήματος για τη δημιουργία κοινού και ενιαίου «Κωδικού Περιβαλλοντικού Εγκλήματος» για τις Εισαγγελίες, 03/03/2017.
- Επικοινωνία με τον Γ.Γ. του ΥΔΔΑΔ και προώθηση του αιτήματος στον αρμόδιο Υπουργό, 07/03/2017.
- Αναμένεται απάντηση από το Υπουργείο (ΥΔΔΑΔ).

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE - NATURAL HISTORY MUSEUM OF CRETE

T.Θ. 2208 - 71409 Ηράκλειο Κρήτης - Τηλ. - Fax: 2810 324366 | P.O. Box. 2208 - 71409 Heraklion Crete - Tel. - Fax: 2810 324366

Ηράκλειο, 3 Μαρτίου 2017
Αρ. Πρωτ. 46

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Αξιότιμοι κ.κ. Ε. Κατοργαράκη, Α. Σισάνη, Ε. Διαμαντή,

Στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής Δράσης Α.1 του Έργου LIFE NATURA THEMIS, οι Συντονιστές Δικηγόροι ανέλαβαν σε Κρήτη και Αθήνα να αναζητήσουν, να καταγράψουν και να αναλύσουν στατιστικά: α) διοικητικές περιβαλλοντικές παραβάσεις, και β) δικαστικές υποθέσεις δίωξης των εγκλημάτων κατά της άγριας ζωής στις περιοχές NATURA 2000 της Κρήτης.

Τα μέχρι σήμερα στοιχεία της έρευνάς μας μπορείτε να τα δείτε αναρτημένα σε σχετικό γεωπληροφορικό χάρτη στο δικτυακό χώρο: <http://www.lifethemis.eu/el/program/deliverables/environmental-crime-map>.

Σε διοικητικό επίπεδο, η αναζήτηση των στοιχείων προϋποθέτει: α) άδεια από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για ερευνητικούς σκοπούς, και β) τη σύμπραξη των Εισαγγελικών και προανακριτικών αρχών της Κρήτης. Σε τεχνικό επίπεδο, η αναζήτηση των στοιχείων προϋποθέτει την αναζήτηση σε ηλεκτρονικά και χειρόγραφα αρχεία.

Στο στάδιο της προανάκρισης, οι ερευνητές δικηγόροι οφείλουν να γνωρίζουν αβροιστικά ή ενδεικτικά:

1. Τον προανακριτικό φορέα.
2. Τον αριθμό πρωτοκόλλου της μήνυσης / έγκλησης.
3. Την ημερομηνία του διαβιβαστικού.
4. Την αρχή στην οποία απευθύνεται το διαβιβαστικό (Εισαγγελέα / Δημ. Κατήγορο / Δασάρχη).
5. Το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα του κατηγορουμένου.
6. Το ΑΒΜ της υπόθεσης.
7. Τον τόπο τέλεξης του αδικήματος.
8. Το ερευνώμενο αδίκημα.
9. Τυχόν αλλαγή της αρμοδιότητας.
10. Το στάδιο της διαδικασίας / την ενδεχόμενη αρχειοθέτηση της υπόθεσης.

Αν είχε διαταχθεί δίωξη, οι ερευνητές δικηγόροι οφείλουν επιπλέον να γνωρίζουν:

1. Το Δικαστήριο.
2. Το κατηγορητήριο περιληπτικά.
3. Τυχόν αναβολή της δικάσιμου.
4. Τον αριθμό απόφασης εφόσον έχει συζητηθεί και το αποτέλεσμα αυτής.
5. Τον αριθμό έφεσης, αν εκκρεμεί σε ανώτερο βαθμό / δικάσιμο / αποτέλεσμα / αναβολή.

Κατά την έρευνά τους οι Συντονιστές αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της ελλειπούς μηχανοργάνωσης και στελέχωσης των Εισαγγελιών, σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και άρνηση των υπαλλήλων να κοινοποιήσουν πληροφορίες και

1

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

«Promoting awareness of wildlife crime prosecution and liability for biodiversity damage in NATURA 2000 areas in Crete»

LIFE14/GIE/GR/000026 (Acronym: LIFE Natura Themis)

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Στρατηγική Επικοινωνίας – Δράση Α2

- Ο λογότυπος δημιουργήθηκε τον Μάρτιο του 2016.
- Η Στρατηγική Επικοινωνίας ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2016.
- Τα μηνύματα οριστικοποιήθηκαν στις αρχές του 2017:
 - Δικαίωμα και Ευθύνη για το Περιβάλλον.
 - Ο Νόμος στην Υπηρεσία του Περιβάλλοντος.
- Καταρτίστηκαν σενάρια για τα τηλεοπτικά και τα ραδιοφωνικά μηνύματα του έργου (TV & Radio spots).

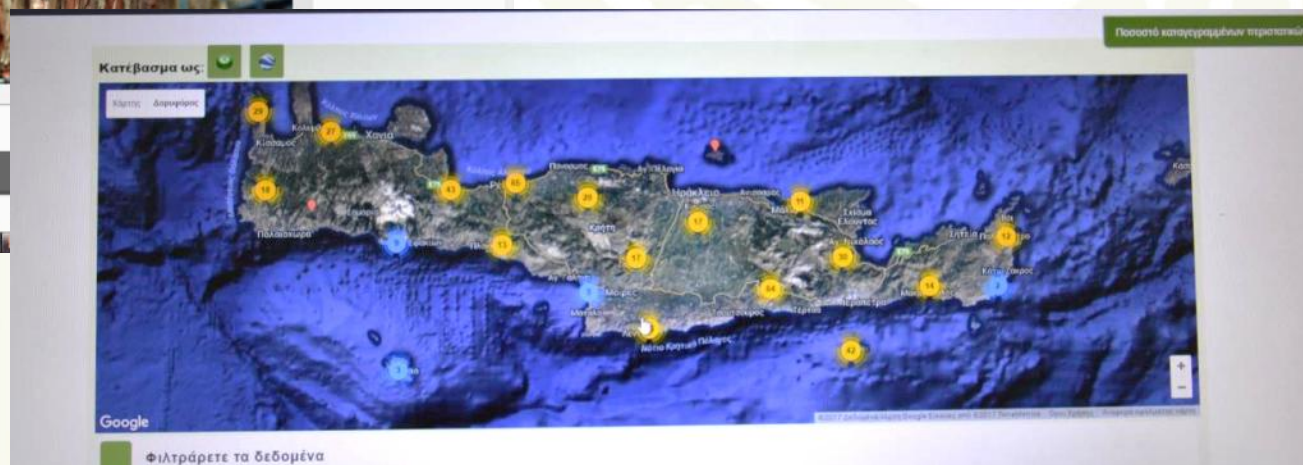
Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Ιστοσελίδα έργου – Δράση D2

- Βρίσκεται ήδη σε λειτουργία από τον Μάρτιο του 2016.
- Ανανέωνεται και ενημερώνεται σε τακτική βάση με νέα, εκδηλώσεις κ.λπ.
- Ο γεωπληροφορικός χάρτης είναι σε πλήρη λειτουργία και επικαιροποιείται τακτικά.

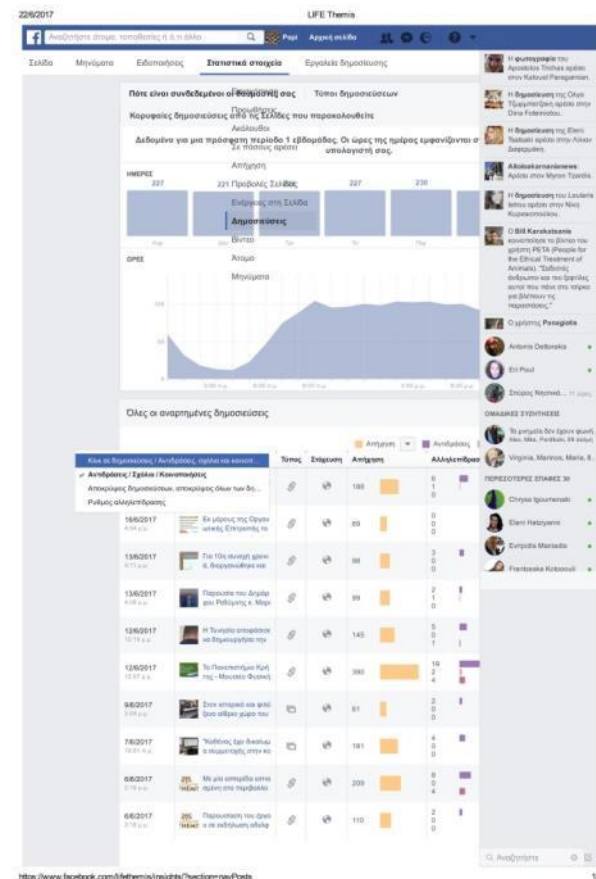
Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Σελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης – Δράση D2

- Δημιουργήθηκε σελίδα στο Facebook τον Νοέμβριο του 2016.
- Όνομα σελίδας: LIFE Themis.
- 307 φίλοι.
- Τακτική ενημέρωση με νέα, εκδηλώσεις, νομικά και περιβαλλοντικά θέματα.

Δικαίωμα και Ευθύνη για το Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Δρ. Μιχάλης Προμπονάς

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Τηλ. 2810 393265, 6977618329 / Fax. 2810 393294

E-mail: mprobonas@nhmc.uoc.gr, mprobonas@gmail.com

